

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 123/2025-105

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetihó v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodennej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Danielom Tarbajom, Zámocká 28, Stropkov, proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/83/2024 z 30. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/83/2024 z 30. októbra 2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/83/2024 z 30. októbra 2024 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 423,75 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd

(ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny a základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom a uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľka navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Žalobca (Slovenská sporiteľňa, a.s.) sa domáhala voči sťažovateľke ako žalovanej zaplataenia 21 022,11 eur, zmluvných úrokov vyčíslených k 14. júlu 2021 vo výške 2 342,88 eur, úrokov z omeškania vyčíslených k 14. júlu 2021 vo výške 1 175,77 eur, ročného úroku vo výške 5,38 eur zo sumy 21 022,11 eur od 15. júla 2021 do zaplataenia najneskôr do 17. apríla 2044 a ročného úroku z omeškania vo výške 5 % zo sumy 23 364,99 eur od 15. júla 2021 do zaplataenia. Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o splátkovom úvere z 3. apríla 2014 poskytol sťažovateľke splátkový úver na bývanie vo výške 23 000 eur s dohodnutou fixnou výškou úrokovej sadzby na obdobie 5 rokov vo výške 4,49 % ročne (po zohľadnení zľavy to bolo napokon 3,99 % ročne), ktorý riadne nesplácala. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá do 17. apríla 2044. Pohľadávka bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnostiam.

3. Sťažovateľka spočiatku splácala úver riadne, poslednú úhradu vo výške 50 eur však vykonala 15. októbra 2019. Banka preto 23. marca 2020 vyzvala sťažovateľku, aby zaplatila celú sumu omeškaného dlhu (1 170,85 eur) do 15 dní od doručenia výzvy, inak môže byť pristúpené k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti celej pohľadávky, čo sa aj k 12. júnu 2020 stalo.

4. Vo veci bol vydaný platobný rozkaz, proti ktorému podala sťažovateľka včas odpor, preto bol platobný rozkaz zrušený. Sťažovateľka okrem iného poukázala na to, že ide o spotrebiteľskú zmluvu. Úver bol poskytnutý na vyplatenie iných úverov, a preto bolo nevyhnutné posúdenie, či spadá pod zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), či má zmluva všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a či veriteľ postupoval podľa § 7 ods. 1 tohto zákona (povinnosť konať s odbornou starostlivosťou pri preskúvaní bonity klienta pred poskytnutím úveru). Žalobca podľa sťažovateľky nepreukázal, že overil jej príjmy, nezisťoval, či sa z jej príjmu nevykonávajú zrážky, a nepreukázal relevantnosť tvrdených výdavkov. Sťažovateľka uviedla, že v čase uzatvorenia úverovej zmluvy mala ďalšie úvery (celkom 9). Vyžadovanie úrokov a poplatkov a predčasné zosplatenie úveru považuje za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom. Namietala tiež premlčanie pohľadávky. Navrhla, aby súd žalobu zamietol a súčasne určil neprijateľnosť ňou namietaných zmluvných podmienok týkajúcich sa poplatku za upomienku, spracovateľského poplatku, poradia započítania splátok, vyhlásenia spotrebiteľa a aplikácie Obchodného zákonníka.

5. Okresný súd Svidník rozsudkom sp. zn. SK-3Csp/67/2021 z 1. augusta 2023:

- vo výroku I žalobu zamietol;

- vo výroku II určil, že zmluvná podmienka v časti I, čl. II Poplatky, bode 2 zmluvy o splátkovom úvere v znení „... *Poplatok za upomienku je vo výške 25,- Eur za každú vystavenú upomienku*“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou;
- vo výroku III určil, že zmluvná podmienka uvedená v časti I, čl. II Poplatky, bode 1 zmluvy o splátkovom úvere v znení „*Spracovateľský poplatok 239,- Eur jednorazovo*“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou;
- vo výroku IV určil, že zmluvná podmienka uvedená v časti I, čl. III Osobitne ustanovenia, bode 4 zmluvy o splátkovom úvere v znení „*Dlžník sa zaväzuje splácať dohodnutú Pohládavku pravidelnými splátkami, periodicitou a do termínu dohodnutého v Základných podmienkach. Došlé sumy sa použijú najskôr na úhradu splatných nákladov, Poplatok, úrokov z omeškania, úrokov a istiny a to v takomto poradí*“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou;
- vo výroku V určil, že zmluvná podmienka uvedená v časti I, čl. VI Záverečné ustanovenia, bode 3 zmluvy o splátkovom úvere v znení „*Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so súčasťami Úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa Bankový produkt v zmysle Úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Pre účely Úverovej zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané Bankou s účinnosťou od 1.8.2022 a Úverovými podmienkami Obchodné podmienky Banky pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinné od 1.7.2007. Dlžník ďalej vyhlasuje, že bol Bankou informovaný o skutočnostiach podľa § 37 ods. 2 Zákona o bankách.*“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou;
- vo výroku VI určil, že zmluvná podmienka uvedená v časti I, čl. VI Záverečné ustanovenia, bode 5 zmluvy o splátkovom úvere v znení „*Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka*“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou;
- vo výroku VII priznal sťažovateľke náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Okresný súd konštatoval, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru neobsahuje špecifikáciu omeškanej splátky a túto neobsahuje ani výzva z 23. marca 2022, preto vo veci sťažovateľky nedošlo k zákonnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky banky, a teda zosplatenie úveru je podľa súdu neplatné. Vyžadovanie úrokov a poplatkov považoval za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku, a to s ohľadom na nedostatočné preverenie bonity sťažovateľky (pri príjme 330,80 eur mesačne, výške splátky 112,07 eur, ale tiež splátkach z iných úverov). Pri zohľadnení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru tak súd vyhodnotil, že úver je ku dňu rozhodovania súdu v celom rozsahu splatený, a preto žalobu zamietol.

7. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca, následne však podaním zo 16. augusta 2023 vzal žalobu späť bez udania dôvodu, navrhol konanie zastaviť a stranám náhradu trov konania nepriznať. Na podanom odvolaní žalobca netrval. K späťvzatiu priložil písomný súhlas sťažovateľky so späťvzatím žaloby.

8. Krajský súd uznesením sp. zn. 11NcC/7/2023 z 13. decembra 2023 pripustil späťvzatie žaloby, zrušil prvostupňový rozsudok, konanie zastavil a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd uviedol, že náhrada trov konania by patrila sťažovateľke, avšak v súhlase

so späťvzatím žaloby bolo uvedené, že sťažovateľka navrhuje, aby bolo rozhodnuté tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

9. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V prvom rade poukazovala na neplatnosť súhlasu so späťvzatím žaloby. Ďalej tiež poukazovala na to, že v predmetnom konaní sa neposudzoval len nárok žalobcu na zaplatenie pohľadávky voči sťažovateľke, ale aj vzájomná žaloba sťažovateľky na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Ak aj sťažovateľka súhlasila so späťvzatím žaloby žalobcom, zo strany sťažovateľky nedošlo k späťvzatiu jej žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok.

10. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol. Uviedol, že sťažovateľka potvrdila svoj úmysel vec mimosúdne uzavrieť, keď súhlasila so späťvzatím žaloby žalobcu. Tvrdenia sťažovateľky o neprijateľnosti zmluvných podmienok sú len prostriedkami procesnej obrany, a jej návrh preto nemožno považovať za vzájomnú žalobu. Poukázal aj na to, že sťažovateľka 22. augusta 2023 dlžnú sumu vyplatila žalobcovi.

11. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 123/2025-14 z 11. marca 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

12. Podľa sťažovateľky je podstatné poukázať na to, že konanie pozostávalo z dvoch nárokov – nielen z nároku žalobcu, ale aj nároku sťažovateľky voči žalobcovi. Ak došlo k späťvzatiu, tak len k späťvzatiu žaloby žalobcu. Napriek tomu krajský súd zrušil všetky výroky prvostupňového rozsudku a najvyšší súd dovolanie odmietol, tvrdiac, že postupom žalobcu odpadol aj zmysel určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Návrh na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok pritom predstavuje efektívny procesný prostriedok pre sťažovateľku ako spotrebiteľku, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalobcu. Nie je teda len akýmsi vedľajším produktom spotrebiteľského sporu.

13. Sťažovateľka zdôraznila okolnosti, za akých došlo k späťvzatiu žaloby. Žalobca kontaktoval priamo (v tom čase tehotnú) sťažovateľku (nie právneho zástupcu) s tým, že jej nehnuteľnosť bude vydražená, ak nepodpíše toto späťvzatie.

14. Namietané porušenie práv sťažovateľka napokon dôvodila aj tým, že jej neboli doručené ani návrh na späťvzatie žaloby, ani súhlas so späťvzatím žaloby. Odvolací súd tiež nevydal upovedomenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

15. Najvyšší súd zotrval na svojich záveroch uvedených v napadnutom uznesení. Jednotlivé tvrdenia sťažovateľky o neprijateľnosti zmluvných podmienok vyhodnotil ako prostriedky procesnej obrany v zmysle § 149 ods. 1 CSP. Návrh sťažovateľky na určenie neprijateľnosti

zmluvných podmienok podľa najvyššieho súdu nemožno považovať za vzájomnú žalobu v zmysle ustanovenia § 147 ods. 1 CSP, pretože sťažovateľka si voči žalobcovi neuplatnila žiadny nárok na zaplatenie peňažnej pohľadávky, eventuálne nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. V predmetnom prípade ani zo žiadneho procesného úkonu súdu nevyplývalo, že by toto skutkové tvrdenie sťažovateľky súd posúdil ako vzájomnú žalobu.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

16. K ústavnej sťažnosti sa vyjadрила zúčastnená osoba (žalobca) – Slovenská sporiteľňa, a.s. V prvom rade poukazuje na to, že sťažovateľka údajne žiadnu vzájomnú žalobu v dotknutom súdnom konaní nepodala. Podľa žalobcu ide skôr o nesúhlas právneho zástupcu sťažovateľky s postupom sťažovateľky v rámci základného konania, pričom však išlo o postup, ktorý viedol k prirodzenému a preferovanému vybaveniu veci zmierlivo, vzájomnou dohodou účastníkov. Ohradzuje sa voči tvrdeniam právneho zástupcu sťažovateľky, že jej súhlas bol dosiahnutý nekalým spôsobom. Sťažovateľka mala podľa tvrdenia žalobcu prejavovať úplne jasne, ústne, ako aj písomne, svoj záujem usporiadať vzťah so žalobcom dohodou a v zmysle tejto dohody sa strany dohodli, že dôjde k späťvzatiu žaloby a že k tomuto späťvzatiu dôjde na základe dohody, teda so súhlasom sťažovateľky.

17. Uvádza, že vzájomná žaloba nebude prípustná v prípadoch, keď predmet konania vymedzený vzájomným návrhom bude k dosiaľ prejednávanému predmetu konania vo vzťahu prejudiciality. Prejudiciálna otázka nemôže byť obsiahnutá vo výroku súdneho rozhodnutia, a teda o nej súd nemôže rozhodovať v tom zmysle, že by takto uplatnenú vzájomnú žalobu pojal do výroku rozhodnutia.

18. Pri procesných úkonoch je podľa žalobcu bezvýznamná vážnosť a sloboda vôle, omyl alebo tieseň, nie je možné uvažovať o jeho platnosti alebo neplatnosti, ako je to pri hmotnoprávných úkonoch. Keby mal súd skúmať, či vôľa prejavovaná podaním je skutočne vôľou konajúceho, mohlo by to viesť k neprimeranému predlžovaniu konania a mnohokrát by tým mohol byť zmarený samotný účel konania.

19. Tiež namieta, že duplika sťažovateľky, v ktorej je uvedený návrh na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, nie je pomenovaná ako vzájomná žaloba. Toto podanie podľa žalobcu neobsahuje všetky náležitosti žaloby, neobsahuje ani všeobecné náležitosti strán, neobsahuje označenie toho, kto je žalobca a kto žalovaný (vrátane ich plnej identifikácie), netvrdia sa všetky podstatné skutočnosti (napr. to, o akú zmluvu ide, kedy a kým bola uzatvorená, atď.) – ide len o uvedenie nejakej údajne neprijateľnej podmienky a citácie z judikatúry.

III.3. Replika sťažovateľky:

20. Sťažovateľka v konaní jasným a nespochybniteľným procesným návrhom z 21. marca 2023 postupom podľa § 147 CSP využila svoje právo a uvedené odôvodnila tým, že určovanie neprijateľnosti zmluvných podmienok v individuálnych spotrebiteľských sporoch je okrem významu pre predmetný spotrebiteľský úverový vzťah aj hlavným prostriedkom a cieľom ochrany spotrebiteľov v EÚ. Predmetná vzájomná žaloba je teda okrem iného aj účinným prostriedkom dosiahnutia prevencie pred neustálym používaním nečestných podmienok vo formulárových spotrebiteľských zmluvách.

21. Vo vzťahu k procesnej prípustnosti žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok poukazuje sťažovateľka na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/27/2018 z 28. marca 2019, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30. januára 2019, uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 124/2020 z 15. apríla 2020 a rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/7/2023 z 28. februára 2024.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

22. Sťažovateľka namietala v dovolacom konaní uznesenie krajského súdu o zastavení konania, v ktorom bola v pozícii žalovanej (a podľa jej tvrdenia) zároveň žalobkyne, pretože: a) dobrovoľne nesúhlasila so späťvzatím žaloby v rámci odvolacieho konania, a b) ak aj nemožno súhlas považovať za neplatný (neúčinný) právny úkon, potom malo byť konanie zastavené len vo vzťahu k žalobe žalobcu, a nie aj vo vzťahu k ňou podanej vzájomnej žalobe, ktorou požadovala určenie neprijateľných zmluvných podmienok v dotknutej zmluve o splátkovom úvere. V podanej ústavnej sťažnosti jej argumentácia smerovala k právnemu posúdeniu najvyššieho súdu, ktorý jej návrh na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vyhodnotil len ako jej procesnú obranu, a nie ako vzájomnú žalobu.

23. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že tvrdenia sťažovateľky o neprijateľnosti zmluvných podmienok sú prostriedkami procesnej obrany v zmysle § 149 ods. 1 CSP (bod 14.1 napadnutého uznesenia). Poukázal na to, že sťažovateľka si voči žalobcovi neuplatnila žiadny nárok na zaplatenie peňažnej pohľadávky, eventuálne nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Podľa dovolacieho súdu ani zo žiadneho úkonu súdu nevyplývalo, že by návrh sťažovateľky posúdil ako vzájomnú žalobu. Najvyšší súd skonštatoval správnosť posúdenia tejto otázky krajským súdom s tým, že „... procesným úkonom žalobcu došlo k vyčerpaniu celého predmetu sporu a zároveň odpadáva týmto spôsobom aj zmysel určovania neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktorú žiadala v konaní žalovaná.“ (bod 14.1 napadnutého uznesenia). Tieto závery najvyššieho súdu nepovažuje ústavný súd za správne, pričom sa stotožnil s názorom sťažovateľky, že týmto postupom (a napadnutým rozhodnutím) došlo zo stranu najvyššieho súdu k odmietnutiu spravodlivosti (*denegatio justitiae*).

24. Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je síce určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP, avšak ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 27/2018 z 28. marca 2019).

25. Podľa čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“) členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli pre spotrebiteľa záväzné.

26. Toto ustanovenie treba chápať tak, že ide o normu rovnocennú s vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré majú v rámci vnútroštátneho právneho poriadku povahu noriem verejného poriadku [pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) *Asbeek Brusse a de Man Garabito* z 30. 5. 2013, C-488/11, EU:C:2013:341, bod 44]. Okrem toho ide o kogentné ustanovenie, ktorého cieľom je nahradiť formálnu rovnováhu, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (rozsudok *Banco Español de Crédito* zo 14. 6. 2012, C-618/10, EU:C:2012:349, bod 63). Z preambuly samotnej smernice tiež vyplýva, že odstránenie nekalých podmienok je nevyhnutné nielen v záujme ochrany spotrebiteľa, ale tiež v záujme uľahčenia vytvorenia vnútorného trhu.

27. Nepochybne teda existuje možnosť podania samostatnej žaloby – návrhu na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, a preto potom bolo nevyhnutné vziať do úvahy aj tú možnosť, že sťažovateľka skutočne v posudzovanom konaní podala vzájomnú žalobu. Nie je pritom podstatné (ako nesprávne poukázal najvyšší súd), či požadovala aj nejaké plnenie (bezdôvodné obohatenie, zaplatenie peňažnej pohľadávky), pretože to je jej právo, ale nie povinnosť. Podstatné bolo to, akým spôsobom bol samotný návrh sťažovateľky naformulovaný a akým spôsobom sa s ním vysporiadal samotný súd.

28. Sťažovateľka v tomto smere poukázala na svoje podanie z 21. marca 2023 (priložené k ústavnej sťažnosti) označené ako „*I. Duplika žalovanej II. Návrh na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok*“, pričom už na úvodnej strane uvádza, že v právnej veci označených strán podáva vyjadrenie a návrh – teda je tu zrejмый úmysel podaný návrh oddeliť od samotného vyjadrenia k žalobe. Samotný návrh sa ďalej premietol aj do sťažovateľkou navrhovaného petitu, v ktorom žiada, aby súd samostatnými výrokmi rozhodol o určení neprijateľnosti ňou namietaných zmluvných podmienok. Vo vzťahu ku každému navrhovanému výroku potom tiež požaduje aj priznanie náhrady trov konania.

29. Podľa názoru ústavného súdu možno, vychádzajúc z tohto podania sťažovateľky, urobiť záver, že sťažovateľka podala návrh na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok ako vzájomnú žalobu. Jej podanie spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti – a to tak všeobecné náležitosti (podľa § 127 ods. 1 CSP uvedenie súdu, ktorému je určená, kto ju robí, ktorej veci sa týka, čo sa ňou sleduje, podpis toho, kto ju podáva), ako aj osobitné náležitosti (podľa § 132 ods. 1 CSP označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh). Sťažovateľka nepredniesla vo svojom podaní iba skutkové tvrdenia ako prostriedky procesnej obrany, pretože požadovala, aby súd samostatnými výrokmi rozhodol o jej návrhu (žalobe) a v prípade úspechu jej priznal náhradu trov konania.

30. Napokon nemožno konštatovať ani to, že zo žiadneho úkonu súdu nevyplývalo, že by návrh sťažovateľky posúdil ako vzájomnú žalobu, pretože o tomto jej návrhu okresný súd rozhodol (v súlade s jej petitom) samostatnými výrokmi.

31. Podľa názoru ústavného súdu dospel najvyšší súd k predčasnému záveru o správnom dovolaní napadnutého uznesenia krajského súdu, keď bez dôsledného prieskumu jej podania dovolanie sťažovateľky odmietol. Takým postupom a rozhodnutím odmietol poskytnutie spravodlivosti sťažovateľke, a teda porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod I výroku tohto nálezu).

32. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Ústavný súd preto zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod II výroku tohto nálezu).

33. Úlohou najvyššieho súdu bude znova posúdiť a rozhodnúť o dovolaní sťažovateľky v súlade s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze, podľa ktorého podala sťažovateľka v posudzovanom konaní vzájomnú žalobu.

34. Napokon považuje ústavný súd za potrebné vyjadriť sa (aj keď okrajovo) k okolnostiam, za akých sťažovateľka podpísala späťvzatie žaloby, a súhlasila tak so zastavením konania za situácie, keď bola na prvom stupni plne úspešná. Aj ústavnému súdu je zrejmé, že tvrdý nátlak je veľmi náročné dokázať (ak vôbec). Čo však nemožno prehliadnuť (a žalobca túto skutočnosť nerozporoval), je *de facto* odignorovanie právneho zástupcu sťažovateľky v súvislosti so sporným späťvzatím žaloby. Z podanej sťažnosti nevyplýva, či sťažovateľku kontaktoval priamo žalobca (resp. jeho zamestnanci) alebo právny zástupca žalobcu. Povinnosť kontaktovať v prvom rade právneho zástupcu protistrany, a nie samotnú zastúpenú osobu, je však v každom prípade podľa ústavného súdu v prvom rade otázkou slušnosti a rešpektujúceho prístupu, v druhom rade tiež otázkou advokátskej etiky. Táto povinnosť napokon vyplýva aj z Advokátskeho poriadku (podľa § 18 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory schváleného konferenciou advokátov 6. júna 2025: „*Ak je protistrana zastúpená advokátom, advokát je povinný rokovať zásadne s týmto advokátom. Ak advokát v nebezpečenstve omeškania rokuje priamo s protistranou, je povinný bez zbytočného odkladu vyznamovať advokáta, ktorý je zástupcom protistrany, o takomto rokovaní.*“).

35. Ak považuje žalobca za nevyhnutné „obchádzať“ zvoleného zástupcu a napriamo kontaktovať sťažovateľku, dobrý úmysel asi hľadať nemožno. Pri zachovaní minimálnej miery slušných spôsobov je zakaždým vhodné a potrebné kontaktovať právneho zástupcu, a to tým skôr, ak je účastníkom konania slabšia strana. Treba zdôrazniť, že žalobcom je banka, ktorej zamestnanci sú nepochybne školení, čo sa týka komunikácie vo vzťahu ku klientom, a pokiaľ ide o právneho zástupcu, tu spôsob komunikácie (ako už bolo uvedené) vyplýva priamo z advokátskych predpisov. Preto sa zvolený spôsob komunikácie javí minimálne nevhodný.

36. Za situácie, keď bola sťažovateľka na prvom stupni plne úspešná, navyše jej súhlas so späťvzatím žaloby nedáva zmysel a je skôr pravdepodobné, že po porade s právnym zástupcom by k takému kroku nepristúpila. Neobstojí v tomto smere ani tvrdenie žalobcu, že sťažovateľka mala záujem na zmierlivom ukončení konania, pretože spôsob jeho ukončenia bol v konečnom dôsledku na prospech jedine žalobcovi. Záver, že sťažovateľka späťvzatie podpísala, je takpovediac

povrchný a bez ďalšieho posúdenia súvisiacich okolností nepostačujúci (aj keď nie zrejme nesprávny). Úlohou súdov je rozhodovať spravodlivo a spravodlivosť vyžaduje komplexný pohľad na okolnosti konkrétneho prípadu, nielen na formálnu stránku veci. Súdny majú poskytovať materiálnu ochranu právam ľudí, pretože pokiaľ bude ochrana len formálna, formálna bude aj dôvera ľudí v spravodlivosť.

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny a jej práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny:

37. Napokon ústavný súd poukazuje na to, že nebolo možné vyhovieť ústavnej sťažnosti sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu jej práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny ani vo vzťahu k namietanému porušeniu jej práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Ako totiž vyplýva z podanej sťažnosti, porušenie týchto práv namieta vo vzťahu ku krajskému súdu, ktorého však zároveň za porušovateľa neoznačila. Tento postup nebol zjavne nesprávny, pretože sťažovateľka správne tieto okolnosti namietala v podanom dovolaní. Najvyšší súd sa však k týmto skutočnostiam nevyjadril – čo však v konečnom dôsledku znamená porušenie práv sťažovateľky na ústavne konformné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a teda porušenie jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny.

38. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny a jej práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovел (bod 4 výroku tohto nálezu), avšak zároveň s ohľadom na zrušenie napadnutého uznesenia a nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k týmto jej námietkam bude najvyšší súd povinný po vrátení veci vyjadriť sa aj k tejto argumentácii sťažovateľky.

V.

Trovy konania

39. V súlade s § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal ústavný súd podľa výsledku konania sťažovateľke nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia.

40. Pri výpočte náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 predstavuje v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky 371 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky predstavuje 14,84 eur. Trovy konania sťažovateľky pozostávajú z tarifnej odmeny právneho zástupcu sťažovateľky za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu a replika sťažovateľky spolu vo výške 1 113 eur (3 x 371 eur) a z nároku na náhradu hotových výdavkov právneho zástupcu v sume 44,52 eur (3 x 14,84 eur). Sťažovateľke tak bola priznaná náhrada trov konania spolu vo výške 1 157,52 eur.

Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty na sumu 1 423,75 eur, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane (bod 3 výroku tohto nálezu).

41. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2026

Peter Molnár
predseda senátu